

Bestämmelser för Gesällbrev i:

Biodlaryrket

Bestämmelserna är framtagna och reviderade av branschen hösten/vintern 2022, samt fastställd av Sveriges Hantverksråd 2023-02-23. Reviderade 2026-02-19.

Ansvarig bransch-/yrkesorganisation

Biodlingsföretagarna

Gesällprov – allmänna anvisningar

Gesällprovet är ett yrkesprov som skall vara av sådan art att det efter genomförd granskning visar att den prövande är väl insatt i yrket och har de kunskaper, kompetenser och färdigheter som krävs för att kunna utföra de i yrket förekommande arbetsuppgifterna. Provet bör utföras i nära anslutning till att utbildningen/färdigtränningen i yrket slutförs. För närvarande finns bara möjligheten att avlägga Gesällprov via utbildning, se mer information på biodlingsforetagarna.se

Förkunskapskrav

Gesällprov kan slutföras efter minst 1500 timmars dokumenterad utbildning/erfarenhet i biodlaryrket, varav ca 800 timmar ska vara praktisk erfarenhet av yrket (styrkta med intyg) eller motsvarande av branschen validerade kunskaper. För att få slutföra Gesällprovet ska förkunskapskravet vara uppfyllt och godkänt av Biodlingsföretagarnas yrkesnämnd.

Provanvisningar

Provet består av ett projektarbete samt ett antal praktiska och teoretiska prov och genomförs enligt anvisningarna i bilaga 1, provanvisningarna.

Kostnader

Kostnaderna för granskningen av gesällprov och för Gesällbrev är två olika avgifter.

Kostnad för Gesällgranskning betalas in till Biodlingsföretagarna. För närvarande är kostnaden 3% av prisbasbeloppet + moms. Summorna kan förändras så kontakta alltid Biodlingsföretagarna för aktuella uppgifter (biodlingsforetagarna.se).

Kostnad för Gesällbrevet betalas in till Stiftelsen Hantverk & Utbildning i samband med ansökan om Gesällbrev. Information om kostnad och inbetalning finns i ansökningsformuläret som du hittar på hantverksrad.se.

Arbetsordning vid Gesällprov (hanteras av yrkesnämnden)

Ansvarig för granskningen är Biodlingsföretagarnas yrkesnämnd. Granskare ska vara neutrala och utses av yrkesnämnden på uppdrag av Sveriges Hantverksråd.

Granskning av gesällprov görs av yrkesnämnden. För att granskning ska kunna påbörjas ska förkunskapskravet vara uppfyllt och samtliga praktiska och teoretiska prov ska vara godkända av skolan samt att projektarbetet ska vara färdigställt för granskning.

1. Betala in administrationsavgiften för granskningen. På biodlingsforetagarna.se hittar du mer information om betalning.

2. Skicka in handlingar för granskning till yrkesnamnden@biodlingsforetagarna.se.
Följande handlingar ska skickas in:

- a. Projektarbete
- b. Intyg på genomförd praktik hos annan yrkesbiodlare och i eget företag, se längst ner i bilagan.
- c. Examensbevis från genomförd utbildning.

Ansökan hos Hantverksrådet

När granskningen är klar och godkänd erhålls ett intyg från yrkesnämnden. Då kan du ansöka om ditt Gesällbrev.

1. Ansök om Gesällbrev på Hantverksrådets hemsida (hantverksrad.se).
2. Bifoga ditt granskningsintyg tillsammans med ansökan.
3. Betala in avgiften för Gesällbrev till Stiftelsen Hantverk & Utbildning. Information finns i ansökningsformuläret.

I din anmälan om Gesällbrev anger du en utdelningsort. Ditt Gesällbrev skickas till Företagarna eller Hantverkarna på vald ort som ombesörjer utdelningen av brevet.

Med Gesällbrevet följer ett Gesällkort med information om Gesällbrev översatt till fem språk.

Kontaktuppgifter:

Branschorganisation:

Biodlingsföretagarna
e-post: ordforande@biodlingsforetagarna.se
Hemsida: www.biodlingsforetagarna.se

Eventuella yrkestekniska frågor kan ställas till branschens/Yrkesnämndens
Kontaktperson Namn: Lina Norrsell
e-post: yrkesnamnden@biodlingsforetagarna.se

Gesäll- & Mästarbrevskansliet:

Sveriges Hantverksråd
Gesäll- & Mästarbrevskansliet
Box 147
793 23 Leksand

Tel. 0247-369 50

www.hantverksrad.se
info@hantverksrad.se

Tveka inte att kontakta oss om du har frågor eller funderingar kring Gesällbrev

Provanvisningar för gesällprov i Biodlaryrket

Gesällprovet består av

- Ett antal teoretiska och praktiska prov som genomförs under utbildning.
- Ett projektarbete, se nedan

För att få slutföra Gesällprovet och ansöka om Gesällbrevet ska även förkunskapskravet vara uppfyllt och godkänt av yrkesnämnden.

Biodlingsföretagarna arbetar för att öppna upp möjligheterna att ta Gesällbrev även för biodlare med lång erfarenhet och med annan utbildningsbakgrund än de som gått YH-utbildning/Folkhögskola men för tillfället finns bara möjligheten att avlägga prov genom anordnad utbildning (se biodlingsforetagarna.se). När yrkesnämnden har sett över möjligheterna att avlägga prov på annat sätt kommer bestämmelserna att uppdateras.

Praktiska och teoretiska prov

Som skolelev görs de praktiska och teoretiska proven under överseende av skolan under hela utbildningstiden och skolan intygar att proven genomförts och godkänts.

Projektarbete

Projektarbetet kan genomföras under utbildningstiden men ska granskas och godkännas av yrkesnämnden.

Projektarbetet skall beskriva en yrkesbiodling utifrån bland annat lokal- och materialbehov, processer och arbetsmetoder samt logistik och transporter

Följande ska finnas med i projektarbetet:

- Bihälsoplan som beskriver risker, symtom och åtgärder, både förebyggande och akuta
- Avelsplan som beskriver strategi och åtgärder
- Avläggarproduktion, teknik/metod samt strategi och mål
- Drottningodling, teknik/metod samt strategi och mål
- Honungsproduktion, teknik, arbetsmetodik, strategi och mål samt HACCP/egenkontrollplan
- Sammanfattande årsplan för samtliga arbetsmoment, fördelning och tidsåtgång
- Målsättning med biodlingsföretaget
- Affärsidé för verksamheten

Du som Gesäll förväntas ha teoretiska och praktiska kunskaper inom följande områden:

Avel

- Kunna välja biras/egenskaper utifrån rationella urvalskriterier.
- Ha grundläggande kunskaper i genetik och avelsvärdering.
- Kunna förstå strategiskt avelsarbete.

Avläggare

- Praktiskt och teoretisk kunna göra olika slags avläggare.
- Kunna förstå, planera och genomföra avläggarbildning i en yrkesbiodling.

Biet och bisamhället

- Ha kunskap om biets anatomi samt bisamhällets uppbyggnad, funktion och egenskaper.
- Hantera och självständigt kunna arbeta yrkesmässigt med ett bisamhälle.
- Ha förståelse för vilka materialval som ska göras för bikupa och bigård och hur dessa val påverkar driftsystemet.

Biskötsel

- Hur man bedriver rationell biodling med adekvata skötselmoment.
- Nödvändiga skötselmoment för bisamhällets förmåga att producera.

Bihälsa

- Hur man identifierar förekommande sjukdomar.
- Hur man förebygger och åtgärdar problem relaterade till bisjukdomar. Gällande lagstiftning för bisjukdomar, parasiter och regler för flytt av bisamhällen.

Biprodukter

- Ha kunskap om användningsområden för honung samt om hur honung bereds.
- Ha kunskap om egenskaper och användningsområden för pollen, propolis och vax.
- Ha kunskap om hur honung, pollen, propolis och vax kan utvinnas, samlas och tas om hand.
- Ha kunskap om pollineringsuppdrag.

Driftplanering

- Kunna välja lämpliga platser för etablering av bigårdar.
- Kunna planera och organisera det logistiska flödet mellan den fasta arbetsplatsen och externa bigårdar.
- Kunna välja lämpligt transportmedel och eventuella hjälpmedel i relation till det logistiska flödet.
- Kunna planera och genomföra en rationell biskötselplan.

Drottningodling

- Praktiskt och teoretiskt kunna odla drottningar på olika sätt.
- Kunna förstå och planera drottningodling i en yrkesbiodling.

Livsmedelshantering

- Ha kunskap om vad som klassas som livsmedel och livsmedelshantering.
- Ha kunskap om vilka som är samhällets kontrollorgan och deras krav på biodlingsföretagaren.
- Ha kunskap om anmälningsplikt, egenkontroll och riskanalys genom HACCP. Känna till olika lösningar för honungs- och livsmedelslokaler med tillhörande utrustning.
- Vara väl insatt i branschriktlinjerna för honungsproduktion

Krav på praktisk erfarenhet för gesällbrev i Biodlingsyrket

Den praktiska erfarenheten är central i yrkesbiodling. För att erhålla Gesällbrev skall ansökanden ha praktisk erfarenhet av yrkesmässig biodling av totalt **minst 800 timmar**, dvs 20 arbetsveckor.

Minimum 50% (400 - 800 timmar) av din praktik **ska ske hos en eller flera andra yrkesbiodlare***.

Maximalt 50% (0 - 400 timmar) av de 800 praktiska timmarna **får vara praktik i egen yrkesbiodling****.

Praktik kan ske innan, under och/eller efter studieperioden. Det är den sökandes ansvar att hitta en eller flera lämpliga praktikplatser.

Allmänna riktlinjer

- Praktiken skall huvudsakligen ske under säsong – säsong anses vara från första yngelsättningen till sista fodergivan.
- Det är positivt (men inget krav) att vara på flera praktikplatser.
- Praktik ska intygas enligt de dokument som du hittar sist i denna handling, **ett intyg per praktikplats**. Samtliga intyg skickas till **yrkesnamnden@biodlingsforetagarna.se**

***Riktlinjer för praktik hos annan yrkesbiodlare**

- Minst 400h av totalt 800h praktik
- Praktikplatsen skall bedrivas som näringsverksamhet med ekonomiskt intresse.
- Praktikplatsen ska inneha **minst 50 produktionssamhällen**.
- Praktiken hos annan yrkesbiodlare skall totalt innehålla **minst 10 olika moment** (det är okej med några moment på en praktikplats, och andra på annan praktikplats)

****Riktlinjer för praktik i egen yrkesbiodling**

- Max 400h av totalt 800h praktik
- Biodlingen ska drivas i företagsform under hela praktikperioden.
- Biodlingen ska bestå av **minst 25 produktionssamhällen**.
- Varje produktionssamhälle innebär att du kan tillgodoräkna dig 3 timmar per säsong i produktion.

Vad är ett produktionssamhälle?

Ett produktionssamhälle är ett övervintrat samhälle som beräknas ge normalskörd under kommande säsong. Antalet samhällen ska beräknas i vecka 20 för den gällande säsongen. Avläggare räknas inte som produktionssamhälle.

Intyg för praktik inom biodlingsyrket, hos annan yrkesbiodlare (ett intygande per yrkesbiodlare)

Samtliga uppgifter är obligatoriska, yrkesnämnden hanterar EJ ofullständiga intyg.

Sökandens/praktikantens namn:

Handledarens/företagsägarens namn & mobilnummer

Företagsnamn praktikplats:

Organisationsnummer praktikplats:

Följande praktiska moment har genomförts under praktiken (totalt minst 10 av nedanstående)

☐ Vår genomgång	_____ tim	☐ Pollen eller propolisinsamling	_____ tim
☐ Stödfodring eller proteinfodring	_____ tim	☐ Invintring	_____ tim
☐ Storleksbedömning	_____ tim	☐ Sjukdomskontroll	_____ tim
☐ Avelsarbete	_____ tim	☐ Sjukdoms/varroabehandling	_____ tim
☐ Drottningodling	_____ tim	☐ Uppförande av ny bigård	_____ tim
☐ Drottningbyte/tillsättning	_____ tim	☐ Flytt av bisamhällen	_____ tim
☐ Avläggarebildning	_____ tim	☐ Pollineringsuppdrag	_____ tim
☐ Skörd av honung	_____ tim	☐ Skötsel av avläggare	_____ tim
☐ Utplacering av skattdådor	_____ tim	☐ Slungning	_____ tim
☐ Ympning	_____ tim	☐ Tappning	_____ tim
☐ Materialvård	_____ tim	☐ Vaxhantering	_____ tim

Ort och datum: Signatur handledare/företagsledare

Intyg för praktik inom biodlingsyrket, i egen yrkesbiodling**Samtliga uppgifter är obligatoriska, yrkesnämnden hanterar ej ofullständiga intyg.**

Sökandens namn: _____

Företagsnamn: _____

Organisationsnummer: _____

Företagets inriktning: _____

Beskriv utvecklingen av din yrkesbiodling år för år i praktikperioden:

--

Fyll i nedanstående uppgifter för praktikperioden i egen yrkesbiodling:

År	Antal produktionssamhällen vecka 20	Antal timmar under säsongen (antal produktionssamhällen x 3)
Totalt antal timmar praktik i egen yrkesbiodling:		

 Jag intygar på heder och samvete att uppgifterna jag angivit i detta intyg är korrekta

Ort och datum: Signatur sökande _____